

به ادامه گذشته

فقیرمحمد ودان

3.6.2012

برخی مسایل پیرامون وظایف مبرم کنونی ما

قسمت چهارم

یکی از اسناد مهم قابل ارایه به مجمع عالی حزب وطن ، مسوده مراننامه جدید حزب وطن است که این مسوده با در نظر داشت ارزشهای اندیشه‌ی - سیاسی مطرح در بخش های فوق الذکر این بحث، با توجه به ابعاد مختلف اوضاع شکل یافته جدید کشور و حقایق متبارز پیرامونی آن در منطقه و جهان ، تهیه گردیده و در صورت تصویب آن در مجمع عالی ، مبارزه حزب وطن را طی پروسه درازمدت «گذار از فرهنگ جنگ به فرهنگ صلح» و برای دستیابی به چنین هدفی استقامت خواهد بخشید . بدین ملحوظ در مسوده مراننامه مذکور ، مبارزه حزب وطن - این ساختار سیاسی رزمنده مستقل ملی - معطوف دستیابی به ساختار نظام اجتماعی - اقتصادی جدیدی بر مبنای اندیشه سیاسی مصالحه ملی است که این مسوده مشخصات اجتماعی ، اقتصادی ، سیاسی و فرهنگی نظام مذکور و همچنان شیوه ها و افزار سیاسی دستیابی به آن را توضیح مینماید . قبل از بحث پیرامون این مشخصات ، لازم است تا برخی مسایلی توضیح گردند که در تهیه محتوی مسوده مراننامه جدید حزب وطن در نظر بوده اند .

نقش و دخالت انسان در پروسه حرکت ، تغییر و تکامل جامعه ، نه تنها این پروسه را از پروسه های حرکت ، تغییر و تکامل ناب طبیعی (بدون دخالت انسان)، متمایز می سازد ، بلکه تداوم پروسه تکامل انسان ، مؤید آن است که او متناسب با ارتقا سطح درک و شناخت خویش از قانونمندی های ساختاری طبیعت و جامعه و چگونگی عملکرد این ساختارها ، بر پروسه های تغییر و تکامل آنان اثر گذاشته و خواسته این پروسه ها را نیز به نفع و مطابق به خواست خویش ، استقامت ببخشد . بدین ملحوظ شخصیت ها ، محافل ، حلقات ، سازمانها ، احزاب ، دولت ها و سایر ساختار های سیاسی ، اجتماعی و فرهنگی - از جمله علمی - متناسب به گستره تاثیرات و توانمندی خویش در تحریک ، استقامت بخشیدن و رهبری اندیشه و عمل کمیت های اجتماعی ، پروسه های تغییر و تکامل اجتماعی را بخاطر دستیابی به نظام های اجتماعی - اقتصادی مطلوب شان سمت و استقامت و محتوی بخشیده و رهبری مینمایند . بنابراین نظام های مشخص اجتماعی - اقتصادی نه محصول عملکرد خود بخودی ، بلکه نتیجه تلاش و مبارزه آگاهانه و هدفمند شخصیت ها ، محافل ، حلقات ، سازمانها ، احزاب و سایر ساختار های سیاسی ، اجتماعی و فرهنگی خردورز(1) در پروسه عینی حرکت ، تغییر و تکامل اجتماعی است . این بدان معنی است که نظام اجتماعی - اقتصادی جدید - که تاسیس آن مورد نظر است - با اتکا و بر بنیاد واقعیت های موجود مرحله معین از رشد اجتماعی - اقتصادی جامعه و شاخص های واقعاً موجود این مرحله طراحی شده و تحقق بخشیده می شوند ، نه صرف مبتنی بر علایق ذهنی ، سلیقه ها و خیالات نیروهای معین سیاسی و اجتماعی . این شاخص ها عبارتند از :

- سطح رشد و انکشاف ساختار اقتصادی جامعه ؛ مشخصات عناصر متشکله این ساختار (انواع ، کمیت و حالت ثروت های موجود ، انواع سرمایه ، چگونگی مالکیت و مناسبات میان گروه های انسانی در پروسه تولید ، توزیع و مصرف ، سطح رشد و انکشاف افزار کار و ...) و روند های ناشی از چگونگی عمل و عکس العمل این عناصر، اثرات و نتایج آن .

- نیروهای اجتماعی فعال وابسته به بخش ها و عناصر متشکله ساختار اقتصادی جامعه و سطح رشد و انکشاف شاخص های هویتی این نیروها مبتنی بر منافع اقتصادی آنان .

- گروه های اتنیکی مرحله موجود رشد اجتماعی ، نقش ، سهم و چگونگی تاثیرات این گروه ها بر روند های اجتماعی ، اقتصادی ، سیاسی و فرهنگی جامعه .

- مشخصات فرهنگی جامعه بصورت کل و همچنان خورده فرهنگ ها (ویژه گی های فرهنگی گروه های موجود اتنیکی در جامعه ، گروه های اجتماعی دخیل در پروسه تولید فرآورده های مادی و معنوی ، مشخصات فرهنگی ساکنین مناطق مختلف کشور همچنان مختصات فرهنگی گروه های اجتماعی از لحاظ سنی و جنسی) با در نظر داشت سطح رشد و انکشاف و غنای هریک از آنان و همچنان اثرات متقابل خورده فرهنگ ها و چگونگی پروسه امتزاج ، انحلال و انتخاب آنان در شکل عناصر فرهنگ بزرگ و سراسری جامعه (فرهنگ ملی) .

- مشخصات و سطح رشد و انکشاف نظام سیاسی و ساختار های متشکله این نظام اعم از ارگانهای دولتی و اپوزسیون آن و سایر گروه های اثر گذار بر این نظام (اتحادیه های بخش های مختلف اجتماعی دخیل در پروسه تولید ، توزیع و مصرف ، مدافعین حقوق و منافع گروه های مختلف اجتماعی ، ساختار های فرهنگی ، رسانه های جمعی و سایر نهاد های جامعه مدنی) ، چگونگی و ماهیت نظام حقوقی تنظیم کننده عملکرد نظام سیاسی ، عناصر متشکله این نظام و در مجموع منظم روابط و مناسبات اجتماعی ، اقتصادی ، فرهنگی و سیاسی میان گروه های اجتماعی و افراد جامعه.

- مختصات روابط و مناسبات خارجی کشور (از جمله با کشورهای همسایه) و تاثیرات متقابل آن در عرصه های مختلف حیات اجتماعی - اقتصادی دوطرف (طرف ها) مبتنی بر معیارهای حقوق بین الدول و ارزشهای حقوقی هریک از این طرف ها، واقعیت موجود این مناسبات ، شاخص های اساسی و چگونگی اثرات آن .

مرامنامه جدید حزب وطن نه تنها با در نظر داشت مشخصات فوق الذکر واقعاً موجود جامعه افغانی در وضعیت کنونی - بدون انصراف و یا نادیده گرفتن ذهنی این واقعیت ها - و تلفیق و ارتباط آنان با واقعیت های بر هم مؤثر منطقه و جهان، تسوید گردیده ، بلکه با در نظر داشت اصل اعتدال (2) و تدریج جهت حل صلح آمیز تناقضات ضرور متبازر در پروسه تغییر و تکامل جامعه ، شیوه ها و افزار سیاسی تغییر و تکامل قانونمند وضعیت موجود را به نظام اجتماعی - اقتصادی مطلوب نیز مشخص ساخته ، مبارزه خرد و رزانه حزب وطن و هواداران آن را جهت دستیابی به چنین نظامی سمت داده و استقامت می بخشد .

بنابراین مسوده مرامنامه حزب وطن ، سیستم از نظریات و طرح های بهم مرتبط و ارگانیک اجتماعی ، اقتصادی و فرهنگی است برای ساختن یک نظام پیشرفته اجتماعی - اقتصادی ، که می باید این نظام اجتماعی - اقتصادی طی یک پروسه بلند مدت تاریخی و در نتیجه مبارزه آگاهانه حزب وطن و هواداران آن ساخته شود . این خصوصیت جایگاه حزب وطن را با حفظ خصلت ذاتی صلح خواهانه آن ، بمثابة نیروی ترقیخواه ، دموکرات و ملی ، در وضعیت سیاسی کشور تثبیت مینماید .

در بحث بعدی مشخصاتی توضیح می‌گردد که مواضع حزب وطن را مبتنی بر بنیاد های اندیشه‌ی سیاسی و طرح های برنامه‌ی آن ، بمثابه نیروی سیاسی ترقیخواه ، دموکرات و ملی تثبیت مینمایند.

بحث ادامه دارد

یادداشت ها :

1 - اندیشه و عملی را که عامل آگاه انسانی (افراد و گروه های اجتماعی) با در نظر داشت جایگاه و اثرات خود در پروسه حرکت ، تغییر و تکامل جامعه جهت دستیابی به اهداف و منافع شان و با توجه به چگونگی ساختار های درونی این پروسه ، قانونمندی های مسلط بر عملکرد این ساختار ها و گرایش های ذاتی آن ، تبارز میدهند ، اندیشه و عمل خردمندانه محسوب می گردند . بنابراین اندیشه و عمل خردمندانه افراد و گروه های اجتماعی نه تابع امیال ذهنی و سلیقوی مستقل آنان از واقعیت ، بلکه می باید تابع واقعیت های عینی و در محدوده این واقعیت ها تبارز نمایند . اندیشه و عملی که از چنین مبانی برخوردار نباشند، خردمندانه محسوب نگردیده ،بنابر عدم هماهنگی آن با واقعیت های موجود بحران آفریده و متناسب به توان و گستره خویش نه تنها به پروسه حرکت ، تغییر و تکامل جامعه ، بلکه به عاملین تبارز خویش نیز صدمه میزند .

2 - اصل اعتدال درینجا به مفهوم : شناخت واقعیت های موجود اجتماعی ، اقتصادی و فرهنگی اعم از مساعد و نا مساعد ؛ اعتراف به وجود واقعیت های نامساعد ، بادر نظر داشت عمق و گستردگی اثرات آنان در حیات اجتماعی ؛ اجتناب از انکار ذهنیگرایانه این واقعیت ها و یا توسل به شدت و شتاب ، جهت حذف آنان ، بلکه رجحان طرق خرد ورزانه حل تناقضات ضرور متبارز در پروسه تغییر و تکامل جامعه بوسیله نیروهای خردورز اجتماعی ، بکار رفته است .